

ZAWSZE CHCIAŁEM ZROBIĆ "KSIĘŻNICZKĘ..."

rozmowa z dyrektorem artystycznym Marcinem Hyncnarem

„Księżniczka na opak wywrócona” to komedia pomyłek. Co może zwrócić uwagę widza w sztuce Calderóna de la Barki poza różnorodnością zabawnych intryg?

Fabula „Księżniczki...” to z pewnością komedia omyłek z bardzo charakterystycznie zarysowanymi bohaterami, więc to fantastyczny materiał do pracy dla aktorów, a dla widzów - okazja do oglądania wyrazistych ról. To piękny wiersz Jarosława Marka Rymkiewicza, który miejscami jest lekki, zabawny, błyskotliwy, a gdzie indziej bardzo poetycki i wzruszający. „Księżniczka...” to także dobra okazja do uruchomienia całej teatralnej maszyny, a więc scenografia, kostiumy, muzyka, choreografia i światło mają okazję stać się immanentnymi i równorzędnymi komponentami przedstawienia.

Widzowie mogli zobaczyć tę sztukę przed dwoma laty podczas festiwalu Talia w wykonaniu Lubuskiego Teatru im. Leona Kruczkowskiego w Zielonej Górze. Czym zaskoczy widzów ta sztuka w Pana reżyserii?

W naszej inscenizacji, poza fabułą tekstu oryginalnego, starałem się uwypuklić istniejące w sztuce „drugie dno”, czyli konwencję „teatru w teatrze”. Nasza opowieść przebiega dwutorowo: przyglądamy się trupie aktorskiej, która prezentuje przedstawienie pt. „Księżniczka na opak wywrócona”. Widzowie mają zatem niepowtarzalną szansę podejrzeć aktorów w sytuacjach zakulisowych, podpatrzeć jak radzą sobie z wpadkami, ile muszą zadać sobie trudu, by spektakl zwińczył upragniony, szczęśliwy finał. Starałem się, by było to przedstawienie o potędze teatru, o jego magii. A Martyna Kander (autorka scenografii i kostiumów) zadbała, by była to opowieść ujmująca wizualnie, czerpiąca garściami z klasycznego teatru - w najlepszym znaczeniu tego słowa.

Wybór spektaklu na festiwal to duże wyzwanie. Dlaczego zdecydował się Pan właśnie na ten rodzaj komedii?

Po pierwsze: dlatego, że zawsze chciałem zrobić „Księżniczkę...”, a w tarnowskim teatrze znalazłem dobrą obsadę tego tytułu. Po drugie, wydaje mi się, że sam tekst, a wierzę mocno, że także jego realizacja, są istotnie niezwykle zabawne, a o to przecież chodzi w propozycjach realizowanych na Festiwalu Komedi. Dodatkowo humor w „Księżniczce...” jest bardzo różny: jarmarczny, dosadny, subtelny, ironiczny, inteligentny, poetycki, zarówno słowny jak i sytuacyjny. Po trzecie: literatura ta poza dobrą zabawą oferuje widzom refleksję na temat teatru i życia, która jest niebłaha, a mnie osobiście szczególnie bliska.

Rozmawiała Weronika Nowak

Księżniczka na opak wywrócona POTĘGA TEATRU

Perypetie kochanków, zamiany ról, walka o uczucia, szaleńcze pomysły, aktorskie transformacje i doniosłość słowa. Wszystko to jest w najnowszym spektaklu tarnowskiego teatru, przygotowanym, jak najślusniej, na inaugurację Talii. „Księżniczka na opak wywrócona”, dramat Calderóna w znakomitej imitacji Jarosława Marka Rymkiewicza, to typowa komedia omyłek, a jednocześnie teatr skutecznie niwelujący codzienne dylematy.

Diana kocha Roberto, Roberto kocha Dianę. O rękę Diany stara się jednak Fisberto, a w Roberto zakochana jest Flora. W dodatku pod Dianę podszywa się wieśniaczka Gileta, a prawdziwa Diana zmuszona jest odgrywać służącą swej nieokrzesanej pani. Tak, w ogromnym skrócie, wygląda fabuła „Księżniczki na opak wywróconej”, najnowszego spektaklu tarnowskiego teatru. Akcja zmienia się jak w kalejdoskopie i z czasem wydaje się, że nie tylko postaci grane przez aktorów nie bardzo wiedzą, kto jest kim, ale także widzowie.

Reżyserujący spektakl Marcin Hyncnar na szczęście niczego nie udziwnił. Zachował

formę spektaklu nawiązującą do barwnej epoki wędrownego teatru jarmarcznego, w którym wszyscy członkowie artystycznej trupy zajmują się wszystkim na oczach publiczności, zmusił aktorów do szalonego tempa, ale jednocześnie pozwolił wybrzmieć kwiecistym dialogom podszytym gdzieś tam rubasznym erotyzmem.

Z pozycji widza przedstawienie ogląda się bardzo miło. Z pozycji aktorów nie jest zapewne ani lekkie, ani łatwe. Ale za to na pewno przyjemne, bo przyjemność z kręcenia się na diabelskim młynie scenicznych wypadków widać gołym okiem.

Napisany blisko cztery wieki temu dramat Calderóna w znakomitej imitacji Jarosława Marka Rymkiewicza to jednak nie tylko szalona komedia omyłek. Na jedną, krótką chwilę następuje bowiem zwolnienie akcji. Przywrócona swojemu właściwemu wcieleniu Gileta wygłasza wtedy monolog o życiu-snie, życiu, które przemieszane ze snem i wyobraźnią, płynie jakby omyłkowo, w zamęcie, w którym nie wiadomo już kto jest kim, a co jest czym. I ta właśnie, trwająca minutkę doniosłość słowa, trwająca cały spektakl perypetie kochanków, zamiany ról, walka o uczucia, szaleńcze pomysły i aktorskie transformacje, to właśnie jest potęgą teatru.

ZNOWU MY

W teatrze znowu zagościła Talia, a to oznacza, że zagościliśmy i my. Wraz z nami zagościło zaprzyjaźnione studio festiwalowe wyjątkowo w tym roku ukwiecone.

Cóż, niektórzy z roku na rok czekają na urlop, albo na święta, albo na niezwykle ważne rocznice, my czekamy na Talię. I niestety, z roku na rok czekamy coraz krócej - tak nam się wydaje, choć to wciąż dwanaście miesięcy.

Ale, że pozwolimy sobie zacytować klasyka - choć „już szron na głowie, już nie to zdrowie, to w sercu ciągle maj”. No więc gra nam w duszy ten maj, a raczej wrzesień, bo w rytm opadających liści podnosi się kurtyna i przez kilka dni czerpać można z obfitości scenicznych doznań. I tej obfitości doznań wszelakich serdecznie sobie i Państwu życzymy.

Skład redakcji:

Dorota Filip, Weronika Nowak, Piotr Filip, Paweł Topolski, Maciej Sroka

FESTIWAL DOFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW MINISTRA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO POCHODZĄCYCH Z FUNDUSZU PROMOCJI KULTURY

PROJEKT WSPÓLFINANSOWANY Z BUDŻETU MIASTA TARNOWA

PATRONAT HONOROWY

SPONSORZY

SPONSORZY NAGRÓD DLA PUBLICZNOŚCI

DOBRODZIEJE

PATRONAT MEDIALNY

TEATR IM. LUDWIKA SOLSKIEGO W TARNOWIE

INSTYTUCJA MIASTA TARNOWA OD 1954 ROKU

ul. A. Mickiewicza 4, 33-100 Tarnów, sekretariat tel. (14) 688 32 88,

e-mail: sekretariat@teatr.tarnow.pl, www.teatr.tarnow.pl

Dział Promocji i Organizacji Widowni, ul. Mickiewicza 4, pokój nr 4 (w foyer), pon. - pt. 8.00 - 16.00

tel. kom. 784 976 025, (14) 688 32 87, promocja@teatr.tarnow.pl, organizacja@teatr.tarnow.pl,

kasabiletowa@teatr.tarnow.pl

Wykorzystano fotografie z programu XXIII Ogólnopolskiego Festiwalu Komedi Talia

Nr 1, 21 września 2019

Teatr im. Ludwika Solskiego w Tarnowie

Miło Państwa gościć już po raz dwudziesty trzeci na naszym festiwalu. TALIA stała się już dorosłą kobietą, co końcem września dodaje otuchy w pierwsze zimne dni. Pozwala nieść uśmiech mimo, że ranki przymarznąte do snów a i czasem przejeżdżające auto ochlapie wodą. Nic to jednak, wieczorem warto wygodnie zasiąść razem z gośćmi z całej Polski, ulubionymi aktorami, i cieszyć się, uśmiechać czy nawet wybuchać głośnym śmiechem. Ogólnopolski charakter festiwalu podkreśla w tym roku formuła zaproponowana przez Marcina Hyncnara, dyrektora artystycznego - zobaczymy (czasem w podwójnej roli) aktorów jako reżyserów. Dobór spektakli pozwala wierzyć, iż najbliższe dziewięć dni będzie raczej przypominało radosne, ciepłe lato niż wietrzną, pochmurną jesień. Zresztą zawsze można przyjść cna kolejny spektakl i nie przerywać tej pięknej teatralnej przygody.

Miłego, roześmianego oglądania!

dyrektor naczelny
Rafał Balawejder

JURY FESTIWALU

ANNA ROKITA

Urodziła się w 1982 w Starachowicach. Wrocławską PWST ukończyła w 2006. Już na drugim roku studiów debiutowała jako Laura w „Szklanej menażerii” (reż. D. Starczewski) w Teatrze Bagatela, gdzie została także zaangażowana jako etatowa aktorka. Nazywana jest nie bez kozery „aktorzycą” i „zwierzem scenicznym”, znakomicie potrafi wcielić się w postaci z wyobraźni i Dostojewskiego, i Woody’ego Allena. Jej kolejne role to: Ona w „Seansie” (reż. W. Nurkowski), Hedda w „Heddzie Gabler” (reż. D. Starczewski), Bianka w „Othellu” (reż. M. Sobociński), Sonia w „Zbrodni i karze” (reż. W. Śmigasiewicz), Adrian w „Seksie nocy letniej” (reż. A. Majczak), Karla w „Nocy Helvera” (reż. I. Villqist) oraz m.in. pies i starsza kobieta w „Barbelo, o psach i dzieciach” (reż. M. Bogajewska). Po epizodach w „Mayday” i „Oknie na parlament” w 2012 zmierzyła się z pierwszą znaczącą rolą farsową w „Wieczorze kawalerskim”. Nie przepada za castingami, pojawiła się w paru serialach i filmach pełnometrażowych („Janosik”, reż. A. Holland i „Huśtawka”, reż. T. Lewkowicz). Brała udział w Gali XXVI Przeglądu Piosenki Aktorskiej „Wiatry z mózgu”. W 2013 wyróżniona nagrodą Arete za debiut w Teatrze Polskiego Radia w roli Karli w „Nocy Helvera” w reżyserii autora. Lubi krakowski Kazimierz.

DOROTA BUCHWALD

Absolwentka Wydziału Wiedzy o Teatrze PWST w Warszawie (1985), teatrolog, praktyk i teoretyk dokumentowania teatru, w latach 1989-1990 sekretarz literacki Teatru Dramatycznego w Warszawie, 1990-1997 dokumentalista i redaktor wydawnictw Związku Artystów Scen Polskich, 1997-2003 kierownik Działu Dokumentacji Teatru w ZASP, 2003-2014 kierownik Pracowni Dokumentacji Teatru w Instytucie Teatralnym, 1995-2014 redaktor miesięcznika „Dialog”, redaktor wydawnictw teatralnych i książek, autorka tekstów o teatrze i rozmów drukowanych w „Antenie”, „Teatrze”, „Dialogu”, „Notatniku Teatralnym” i „Pamiętniku Teatralnym”, pomysłodawczyni i redaktor elektronicznej Encyklopedii Teatru Polskiego oraz projektu „Teatr publiczny. Przedstawienia”, kierownik i uczestnik projektów i grantów naukowych dotyczących ekonomii i zarządzania w instytucjach artystycznych, dramaturgisty, architektury teatralnej, recepcji twórczości Williama Shakespeare’a, członek Polskiego Towarzystwa Badań Teatralnych, Polskiego Ośrodka ITI, międzynarodowych organizacji SIBMAS i ENICPA. W latach 2014-2018 dyrektor Instytutu Teatralnego im. Zbigniewa Raszewskiego w Warszawie.

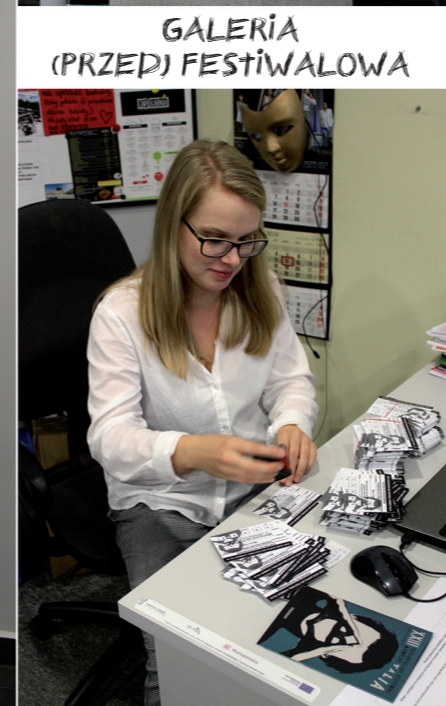
INKA DOWLASZ

Absolwentka Wydziału Reżyserii Dramatu PWST w Krakowie oraz Wydziału Psychologii UJ, doktor sztuki teatralnej PWST. Reżyserowała w teatrach, m.in. „Czarownicy z Salem” A. Millera (Teatr Współczesny w Szczecinie, 1984), adaptację „Kobiety z wydm” A. Kobo (Stary Teatr w Krakowie, 1992), inscenizację własnego scenariusza „Idź się leczyć” (Teatr Śląski im. St. Wyspiańskiego w Katowicach, 2006), „Lilie” L.H. Morstina, „Damy i Huzary” A. Fredry (Polski Teatr w Wilnie, 2015), „Poznaj siebie Hiobie” (Kraków, 2016). Autorka sztuk teatralnych, z których część zebrano i wydrukowano w tomach: „Bici biją” i „Porcelanowa lala”. Realizowała spektakle

w oparciu o własne scenariusze: „Toksyczni Rodzice”, „Bici biją”, „Odlot”, „Tajemnica Bożego Narodzenia” wg J. Gaardera, „Wakacje w Holandii”, „Sytuacja bez wyjścia” (Teatr Ludowy w Krakowie). Spektakl jej autorstwa „Elisabeth Waston – cichociemna” (Toruń 2010) grany był z sukcesem w Polsce i w W. Brytanii, na Litwie, w Szkocji i w Wiedniu. Prowadzi warsztaty i spotkania z publicznością w kraju i za granicą (Budapeszt, Londyn, Wilno, Saint Andreas). Jej spektakle połączone z warsztatami obejrzało ponad trzydzieści tysięcy widzów. W swojej pracy reżyserkiej: „całą energię ześrodkowuje na urzeczywistnieniu wewnętrznego obrazu trudnej rzeczywistości” (wstęp do adaptacji powieści Kena Wilbera „Śmiertelni nieśmiertelni”), a teatr definiuje jako „miejsce, w którym dusza rozpoznaje samą siebie” i „stwarza możliwości pracy nad sobą” („Inki Dowłasz Teatr Oczyszczenia” - Dialog nr 1 z 2008 r.).

ANDRZEJ PACUŁA

Bochnianin, poeta, satyryk, tekściarz, absolwent polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego, aktor i autor kabaretu Piwnica pod Baranami (1981-1988); twórca i dyrektor artystyczny Festiwalu Komedii Talia w Tarnowie (1996 - 2002). W latach 1980 - 1989 organizator kultury i prasy niezależnej, „S” w Bochni, członek Bocheńskiego Komitetu Obywatelskiego „Solidarność” i organizator społeczeństwa obywatelskiego w latach 1980 - 1994, m.in. asystent posła OKP oraz asystent i rzecznik prasowy wojewody tarnowskiego w latach 1991-1994.

GALERIA (PRZED) FESTIWALOWA

DZIŚ NA TALII

21 września, godz. 17:00 i 20:30, Duża Scena

Pedro Calderón de la Barca KSIĘŻCZKA NA OPAK WYWRÓCONA

Teatr im. Ludwika Solskiego w Tarnowie

Imitował: Jarosław Marek Rymkiewicz

Reżyseria: Marcin Hyncnar

Scenografia, kostiumy: Martyna Kander

Reżyseria światła: Karolina Gębska

Muzyka: Mateusz Dębski

Ruch sceniczny: Anna Hop

Obsada: Matylda Baczyńska, Ewa Jakubowicz,

Kinga Piąty, Aleksander Fiałek, Fabia Kociecki,

Filip Kowalczyk, Jarzy Pał, Kamil Urban

Czas trwania: 125 min. z przerwą. Spektakl

konkursowy.

Siedemnastowieczna sztuka Calderóna, łącząca w sobie cechy komedii dell'arte i teatru jarmarcznego, staje się pretekstem do opowiedzenia o zakulisowym życiu aktorów, kondycji teatru i jego magicznej sile, która sprawia, że możemy przeżyć tysiące alternatywnych przygód i uwierzyć w potęgę wyobraźni. Publiczność obserwuje aktorów, którzy z niemałym trudem, dużym sprytem i niebanalnym poczuciem humoru dążą do spełnienia – finału przedstawienia teatralnego. W końcu: „show must go on!”. Pod honorowym patronatem Instytutu Cervantesa w Krakowie.

JUTRO NA TALII

22 września, godz. 17:30 i 20:00, Mała Scena

Miron Gavran

ŚMIECH WZBRONIONY

Teatr Nowy w Zabrzu

Tłumaczenie: Anna Tuszyńska

Reżyseria: Zbigniew Stryj

Scenografia i kostiumy: Grupa dekoratornia 93

Obsada: Joanna Romaniak, Dagmara Noszczyk,

Zbigniew Stryj

Czas trwania: 100 min. Spektakl konkursowy.

To jest równanie z trzema niewiadomymi! Szalony trójkąt zależności... Ona, On i... Ona. Obraz rzeczywistości zmienia się jak w kalejdoskopie, romanse i namiętności w tym przedstawieniu to jak domek z kart. Komedia Miro Gavrana to zaskakująca opowieść, pełna nagłych zwrotów akcji, spotkań na granicy zdrowego rozsądku i humoru...który czasem gorzko smakuje. Komedia „Śmiech wzbroniony” uhonorowana została nagrodą Marina Držića przyznawaną przez Chorwackie Ministerstwo Kultury. Premiera odbyła się 22 kwietnia 2018 roku.

ZAGŁOSUJ

Wzorem lat poprzednich, podczas tegorocznego Festiwalu odbywać się będzie Plebiscyt Publiczności. To Państwo będziecie mieli najważniejszy głos i to dzięki Waszym głosom jeden ze spektakli sięgnie po nagrodę dla każdego aktora bezcenną - nagrodę publiczności. Głosowanie jest banalnie proste, wystarczy tylko znajomość cyferek, umiejętność czytania ze zrozumieniem, oraz znajomość swoich danych osobowych. A potem trzeba już tylko znaleźć urnę, wrzucić kupon i cierpliwie czekać, bo o ile widzowie przyznają nagrodę aktorom, o tyle sponsorzy przyznają nagrody widzom. O nagrodach dla widzów jeszcze napiszemy, zapewniamy jednak, że warto głosować już od pierwszego dnia. Napisałibyśmy co prawda, że głosowanie w Plebiscycie Publiczności jest banalnie proste, ale nawet banalnie proste czynności obowiązują regulamin.

Aby więc formalnościom stało się zadość, informujemy że:

- głosujący może oddać tylko jeden głos na każdy tytuł spektaklu konkursowego
- Głos uważa się za nieważny w przypadku:
  - oddania dwóch lub większej liczby głosów na jeden tytuł
  - wpisania na karcie do głosowania oceny nieprzewidzianej w regulaminie
  - oddania karty niewypełnionej lub bez uzupełnienia danych osoby głosującej (nazwisko, telefon lub mail)
  - oddania głosu na karcie innej niż przewidziana przez organizatora
- Głosować można do zakończenia ostatniego spektaklu konkursowego, tj. do dnia 28 września. Kupon wypełnić należy czytelnie, drukowanymi literami.

